

Bedste. Jeg tror, der er mange funde Tanker deri, hvis Fremkomst vi maa være taknemlige for; og de Anker, som fra forskellige Sider ere fremkomne, antager jeg ere af den Bessaffenhed, at de ikke kunne lægge Lovforslaget Hindringer i Veien.

Schlegel: Jeg vil blot tillade mig et Par Bemærkninger særlig til den høitærede Justitsminister. De Bemærkninger, jeg gjorde til selve Lovforslaget, tror jeg, alle de Herrer maa erkjende være høist moderate, i alt Fald efter det Standpunkt, jeg indtager. Det var kun med Hensyn til Tilshyret, at jeg ønskede nogen større Garanti, end denne Lov byder, og det Øvrige var kun nogle enkelte Smaa Bemærkninger særlig til § 2, hvor jeg talte om Posten og Brønden, og at det var forkert, at der blev sagt, at den ikke maatte være i Meieriet; jeg tror, det maa indrømmes af Alle, der kjende Forholdene, at det f. Ex. ved Centrifugemeierierne er absolut nødvendigt, at Posten staar i den mest umiddelbare Nærhed af Dampmaskinen. Altsaa, dette kan næppe have givet Anledning til den høitærede Justitsministers skarpe Udtalelser angaaende, hvad jeg sagde; men det, jeg markerede som Hovedpunktet, var egentlig den hygieiniske Betragtning, og i den Retning vil jeg sige, at saa længe Menneskene have eksisteret, og saa længe der har været Tale om Lægevidenskab, have selvfølgelig altid de Herrer, der særlig have givet sig af med den, havt en Mening — efter deres Opfattelse en begrundet Mening — om, hvad der i de enkelte Tilfælde bør gjøres for at forebygge og modarbejde Sygdommen. Dette følger af sig selv, og de Meninger, de have havt, de være rigtige eller ikke rigtige, men som de selv have troet være rigtige, have de altid ønsket skulde gennemføres omtrent i deres fulde Udstrækning. Det er ikke noget Nyt, der i Dieblirket ster, at de Læger, der nu staa paa et andet videnskabeligt Standpunkt, undertiden . . . ja, det skal jeg ikke tale om. Derfor er der ikke noget Nyt ved, at de have en Mening og søge at gjøre den gjældende og ønske den gennemført. Men det Nye, som er kommet op i den senere Tid, det er, at det trænger mere igjennem i den Retning, at de stille deres Fordringer med større og stærkere Krav, og at der ogsaa i Befolkningen er en større Tendents til at høre efter Fordringerne og rette sig derefter. Nu er der utvivlsomt to Partier. Jeg tror nok, at det, hvortil jeg hører, ikke er i Majoritet. Det kan gjerne være; men det har imidlertid saa mange Tilhængere, at jeg ikke er bange for at udtale, at der nu er, og jeg vil sige altid

maa være to Retninger, den ene, som har en Tendents til ubetinget at bøie sig for Løgernes Forlangender og gennemføre dem i den videst mulige Udstrækning. Den anden Retning gjør Modstand, betænker sig og overveier, om Løgernes Forlangende er fuldt begrundet, og om det er værdt at bringe de Offre, der forlanges. Jeg hører til den sidste Retning, og jeg tror, at fordi jeg gjør mig til Talsmand for denne Retning, er det ikke naturligt, at den høitærede Justitsminister kritiserer noget skarpt denne Retning. Den er tilstede hos Mange, selv om den ikke kommer frem, og jeg finder mig berettiget til, uden at det kan kaldes overfladisk, at være Talsmand for denne Retning. Jeg finder det saa meget mindre urimeligt at være det, som netop denne Diskussion i Virkeligheden har tilfredsstillet mig, fordi netop disse to Retninger ere komne frem fra to ærede Talere. Den første Lands- thingsmand, som talte, vilde gaa endnu videre end Lovforslaget. Da kom jeg og holdt igjen, og saa sagde den høitærede Justitsminister, at han staa paa det rent hygieiniske Standpunkt og vilde gjerne gaa saa vidt som muligt. Derfor tror jeg, det er heldigt, at de, der have denne Anskuelse, lade den komme til Orde. Lad os være forsigtige og holde Lidt igjen, lad os ikke gaa alt for stærkt frem.

Justitsministeren (Melleman):

Jeg skal bemærke, at det betragter jeg selvfølgelig ikke som overfladisk, at man søger at overveie, i hvilket Forhold de Offre, der bør kræves for Gjennemførelsen af en vis hygieinisk Foranstaltning, staa til den For- del, som kan naas ved den. Det har jeg selv gjort ved denne Lovs Affattelse, og det kan jeg som Følge deraf ikke udtale mig imod. Men hvad jeg derimod mener, man er nødt til at anerkjende, det er det videnskabelige Standpunkt til enhver given Tid; man har ikke noget Andet og Bedre at rette sig efter. Det, som jeg nærmest vil betragte som overfladisk, er, at man ganske uden videre slaar sig til Ro med den Betragtning, at det kan gjerne være, Løgerne tage feil, og at man ofte har set, at en Mening, der en Gang var den herskende, er bleven forandret. Paa dette Grundlag kan man ikke bygge nogen hygieinisk Foranstaltning eller nogen Plan dertil; thi lad Sagkundskaben tage feil, det kan naturligvis altid hændes, det har den gjort til Dato, og det vil den vedblive med indtil Verdens Ende; men man har ikke noget Andet at gaa efter, og naar man ikke vil gaa efter Sagkundskaben, men kun efter Løse individuelle Indfald, saa falder